

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Den, kdy byl rozprášen řád templářů (13. říjen)

ANOTACE:

Aktivita je určena především učitelům literatury se zaměřením na literaturu středověku, resp. na podstatu legendy jako literárního útvaru příznačného pro středověk. Video o templářském řádu slouží pouze jako ilustrace k duchovnímu rozměru rytířství. Žáci si zároveň připomenou, jaký význam měla a má Chrámová hora v Jeruzalémě pro všechna tři abrahámovská náboženství.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV: český jazyk a literatura, dějepis (1. ročník)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

GV, OV: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova,

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní,

CÍLE:

Žáci:

- chápou podstatu a význam legendy
- dokáží vysvětlit termín „křestní jméno“, znají původ toho svého, případně legendu o světcích, který je se jménem spojen

DÉLKA:

45 minut + následná domácí práce

POMŮCKY:

pracovní listy
přístup k internetu (PC, tablety, „chytré telefony“)

POSTUP:

- 1) Rozdáme žákům PL1 se začátkem legendy o svatém Jiří:
Úkol: *Připomíná vám začátek příběhu něco? Jak asi podle vašich zkušeností s podobnými příběhy skončí? Pokuste se závěr podle svého dopsat.*
Na splnění úkolu dáme maximálně deset minut, dá se předpokládat, že se většina žáků bude inspirovat příběhy, v nichž záchrana princezny ze spárů draka končí smrtí stvůry a následnou svatbou.
- 2) Vyzveme dobrovolníky, aby svou práci přečetli, nenajdou-li se, někoho vybereme sami. Diskutujeme o inspiraci z pohádek.
- 3) Rozdáme dokončení příběhu, žáci si jej přečtou, pokračujeme v diskusi: Překvapilo je něco? V čem se liší původní verze od pohádek, jež je inspirovaly? (Upozorníme také, že

jméno krutého Daciana inspirovalo českou nadávku „dacan“.) Jaké vlastnosti má rytíř? Komu je věrný? Zdůrazníme, že vedle chrabrosti, zdatnosti, věrnosti králi, případně dvornosti byla součástí rytířského středověkého kódu i hluboká víra v boha, která řadu z nich dovedla až k účasti na tzv. křížových výpravách, jejichž hlavním cílem bylo osvobození hrobu Ježíše Nazaretského v Jeruzalémě. (Příliš nezabředáváme do historie, pouze připomeneme základní fakta, případně se předem domluvíme s učitelem dějepisu, aby základní věci s žáky probral již předtím. Učitelé dějepisu pak mohou metodiku využít k dokreslení témat spojených se středověkem.) Jako příklad vojenského rytířského řádu uvedeme templáře (templ = chrám), připomeneme jejich původní celý název Chudí rytíři Krista a Šalamounova chrámu a pustíme video:

<https://www.stream.cz/slavedny/840320-den-kdy-byl-rozprasen-rad-templaru-13-rijen>

- 4) Vysvětlíme rozdíl mezi lidovým chápáním slova legenda a významem literárněteoretickým, tj. epickým středověkým žánrem líčícím život, skutky, zázraky, případně mučednickou smrt nějakého křesťanského světce.
- 5) Zeptáme se, proč je zvykem jménu říkat jméno křestní, případně se můžeme po úvaze zeptat, zda je někdo ve třídě křtěný (v této otázce je ostražitost na místě, jde o intimní věc, otázku položíme, jen pokud jsme si jisti dobrými vztahy s žáky a mezi žáky).
- 6) Domácí úkol: Rozdáme PL 2 s kresbou představy Šalamounova chrámu a s fotografiemi Zdi nářků a Skalního dómu, žáci mají zjistit, co tato místa spojuje. (Všechna jsou spojena s Chránovou horou, na níž kdysi Šalamounův chrám stál, jeho pozůstatkem je Zeď nářků, na Chránové hoře, která dnes slouží muslimům, dnes stojí jednak
- 7) Umarova mešita z obrázku, jednak ještě podstatnější mešita Al Aksá.) Druhým úkolem je zjistit, jakého původu je jejich křestní jméno, případně se kterým křesťanským svatým je spojeno a ideálně připojit i legendu. Žáci se jmény starogermánského nebo slovanského původu, jejichž nositelem nebyl žádný svatý, požádáme, aby našli nějaké slavné nositele tohoto jména. Máme-li ve třídě žáky jazykově vzdáleného původu (například děti vietnamského původu), požádáme je, aby vysvětlili, jaký je rozdíl v užívání jmen a příjmení v daném jazyce, případně jsou-li s přidělováním jmen spojeny nějaké specifické zvyky.
- 8) Následující hodinu žáci ostatním sdělí, na co přišli, PL můžeme vyvěsit na nástěnku.

Zpracovala Monika Stehlíková: